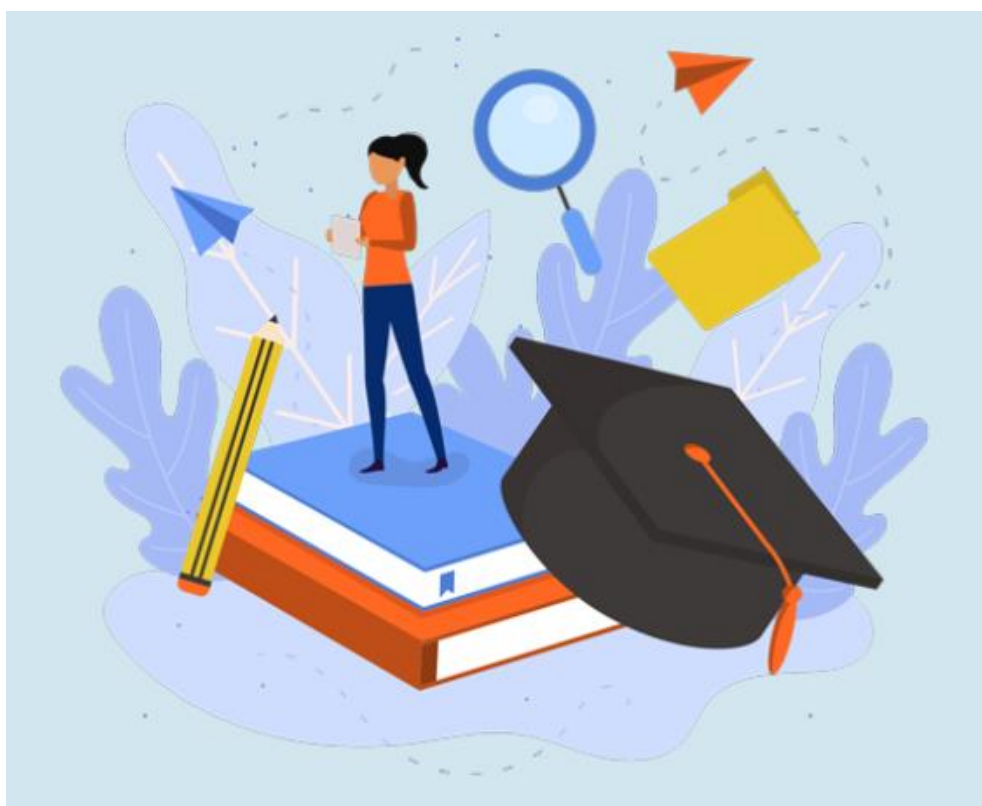

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, АДМІНІСТРУВАННЯ І СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДО АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ»
спеціальності 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»
галузі знань 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»

Київ 2020

*Схвалено вченою радою
ННІМП ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 11 від 25 листопада 2020 р.)*

*Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри педагогіки, адміністрування і соціальної роботи ННІМП ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 3 від 7 жовтня 2020 р.)*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

- Т. В. ЯНЧЕНКО,** доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, методики викладання історії та суспільних дисциплін Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т. Г. Шевченка
- Н. О. ПРИХОДЬКІНА** кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України

Методичні рекомендації до атестації здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми «Управління навчальним закладом» спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» / укл. Г. М. Тимошко, Т. А. Махиня. Київ, 2020. 70 с.

У методичних рекомендаціях розкрито законодавчу логіку атестаційного процесу, проаналізовано правові засади, етичні норми та принципи академічної доброчесності, схарактеризовано змістові та організаційні аспекти підготовки та захисту кваліфікаційних робіт у різних формах: дипломної роботи, наукової доповіді за сукупністю статей, магістерської дисертації, наведено зразки та приклади оформлення різних компонентів кваліфікаційної роботи.

Видання адресоване здобувачам вищої освіти, викладачам та іншим особам, які здійснюють наукові дослідження.

ЗМІСТ

ЗМІСТОВІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	3
ФОРМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	7
Особливості кваліфікаційної роботи у формі ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ	8
Особливості кваліфікаційної роботи у формі НАУКОВОЇ ДОПОВІДІ за сукупністю статей	12
Особливості кваліфікаційної роботи у формі МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ	15
ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	18
ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОЦЕДУРИ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	22
СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	26
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	33
ДОДАТОК А. Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт	38
ДОДАТОК Б 1. Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи магістра у формі ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ	41
ДОДАТОК Б 2. Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи магістра у формі НАУКОВОЇ ДОПОВІДІ	42
ДОДАТОК Б 3. Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи магістра у формі МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ	43
ДОДАТОК В. Бланк завдань на кваліфікаційну роботу	44
ДОДАТОК Г. Приклад оформлення анотації	46
ДОДАТОК Д 1. Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи магістра у формі ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ	47
ДОДАТОК Д 2. Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи магістра у формі НАУКОВОЇ ДОПОВІДІ ЗА СУКУПНІСТЮ СТАТЕЙ	48
ДОДАТОК Д 3. Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи магістра у формі МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ	49

ДОДАТОК Е. Зразок оформлення переліку умовних позначень, скорочень	50
ДОДАТОК Ж 1. Структура та зміст вступу до кваліфікаційної роботи магістра у формі ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ	51
ДОДАТОК Ж 2. Структура та зміст вступу до кваліфікаційної роботи магістра у формі МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ	54
ДОДАТОК К. Приклади оформлення заголовків, таблиць, рисунків	57
ДОДАТОК Л. Приклади мовних кліше та мовних конструкцій для викладу змісту кваліфікаційної роботи	59
ДОДАТОК М1. Приклади оформлення використаних джерел за ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання	63
ДОДАТОК М2. Правила цитування та посилання на літературні джерела за ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»	66
ДОДАТОК Н Бланк відгуку на кваліфікаційну роботу	67
ДОДАТОК П Бланк рецензії на кваліфікаційну роботу	68
ДОДАТОК Р Он-лайн сервіси перевірки на плагіат	69

ЗМІСТОВІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота виконується здобувачем вищої освіти другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми «Управління навчальним закладом» спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» на завершальному етапі навчання і передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із спеціальності та застосування їх під час виконання конкретних наукових, технічних, економічних, виробничих і інших завдань; розвиток навичок самостійної дослідницької роботи і оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних із темою дипломної роботи (проекту).

Теми кваліфікаційних робіт визначаються випусковою кафедрою, а саме кафедрою педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти». Здобувач вищої освіти має право обрати тему із запропонованого переліку тем, визначеного кафедрою (Додаток А), або запропонувати свою з обґрунтуванням доцільності її розроблення.

Публічний захист кваліфікаційної роботи – форма атестації, що передбачається на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти та НРК.

Другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та / або практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та / або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності [7].

Другий (магістерський) рівень вищої освіти відповідає восьмому рівню НРК, що визначає здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми в певній галузі професійної діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується

невизначеністю умов і вимог [21; 22].

Взаємозв'язок між базовими навчальними дисциплінами та нормативним змістом підготовки в термінах результатів навчання, що перевіряються під час захисту кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня магістра відображено в таблиці 1 [14; 25].

Таблиця 1

Результати навчання, що перевіряються на захисті кваліфікаційної роботи здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми «Управління навчальним закладом» спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

<i>Навчальна дисципліна</i>	<i>Нормативний зміст підготовки в термінах результатів навчання, що перевіряється під час захисту кваліфікаційної роботи</i>
Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра	
<p>Теорія організації Менеджмент освіти Професійна компетентність керівника закладу освіти Управління освітньою та виховною діяльністю Управління інформаційними зв'язками Техніка управлінської діяльності Аудит і оцінювання управлінської діяльності Психологія управління Освітні технології Методологія та організація наукового дослідження Практикум з протидії домашньому насильству Психологія та етика ділового спілкування Діяльність закладу освіти у сфері зв'язків з громадськістю Маркетингове управління закладами освіти Бізнес-планування освітньої організації Професійна компетентність керівника закладу освіти Організаційна діяльність керівника закладу освіти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій ситуаційного менеджменту. 2. Ідентифікувати проблеми в освітній організації з реальною ситуацією та обґрунтовувати методи її вирішення. 3. Проектувати ефективні системи управління освітніми організаціями. 4. Обґрунтовувати та управляти проєктами, генерувати ідеї. 5. Планувати діяльність освітньої організації в стратегічному та тактичному розвитку. 6. Формувати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність. 7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті. 8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення управління освітньою організацією. 9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами. 10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач. 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та власний тайм-менеджмент. 12. Вміти делегувати повноваження та керівництво освітньою організацією (підрозділом). 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення освітньої організації.

ФОРМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Форми кваліфікаційної роботи здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми «Управління навчальним закладом» спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» ДЗВО «Університет менеджменту освіти» визначено виходячи з вищезазначеного, а саме:

1. **ДИПЛОМНА РОБОТА** на здобуття освітнього ступеня магістра;
2. **НАУКОВА ДОПОВІДЬ** на здобуття освітнього ступеня магістра, підготовлена за сукупністю відповідно двох / трьох тематичних статей, опублікованих у фахових психологічних виданнях за переліком МОН, у наукових періодичних виданнях з психології інших держав, у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та / або Scopus;
3. **МАГІСТЕРСЬКА ДИСЕРТАЦІЯ** на здобуття освітнього ступеня магістра.

 Вибір тієї чи іншої форми кваліфікаційної роботи здійснюється за власним бажанням і уподобаннями здобувача освітнього ступеня магістра та не надає жодних переваг при оцінюванні кваліфікаційної роботи державною екзаменаційною комісією. Кожна з позначених форм кваліфікаційної роботи має певну специфіку, що може бути більш зрозумілою, доступною для виконання, цікавою для здобувача вищої освіти з огляду на стилі його пізнавальної діяльності, індивідуальну освітню траєкторію, життєві плани та перспективи тощо.

Особливості кваліфікаційної роботи у формі ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Особливості кваліфікаційної роботи у формі дипломної роботи на здобуття освітнього ступеня магістра за освітньо-професійною програмою «Управління навчальним закладом» спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» в розрізі структурних компонентів і обсягу (зазначено рекомендовану кількість сторінок дипломної роботи на здобуття освітнього ступеня магістра) розкрито в таблиці 2.

Таблиця 2

Дипломна робота на здобуття освітнього ступеня магістра

Структура кваліфікаційної роботи	Орієнтовна кількість сторінок	Примітка
Титульний аркуш, індивідуальне завдання, анотація	5	Додатки Б.1, В, Г
Зміст	1	Додаток Д.1
Перелік умовних скорочень	1	Додаток Е
Вступ	3	Додаток Ж.1
Теоретичний аналіз проблеми (Розділ 1)	10-15	Додатки К, Л
Висновки до розділу 1	1-2	Додаток Л
Емпіричні результати дослідження, їх інтерпретація (Розділ 2)	10-15	Додатки К, Л
Висновки до розділу 2	1-2	Додаток Л
Прикладна частина дослідження (Розділ 3)	10-15	Додатки К, Л
Висновки до розділу 3	1-2	Додаток Л
Висновки	2-3	Додаток Л
Список використаних джерел (орієнтовно 60 джерел)	5-6	Додатки М1, М2
Додатки	5-6	
Відгук наукового керівника	1-2	Додаток Н
Рецензія на кваліфікаційну роботу	1-2	Додаток П
Ксерокопія тез (для магістрів)	фактична	
Усього:	57- 90	без урахування ксерокопій

У дипломній роботі зберігаються всі основні компоненти наукового педагогічного дослідження. Його якісне виконання демонструє здатність здобувача до постановки конкретних, вимірюваних, досяжних, актуальних, реалістичних, визначених у часі цілей та результатів, а також його здатність стисло та концентровано оформлювати власні думки, судження, відображати сутнісні, принципові моменти в пізнанні психічних явищ.

З огляду на лаконічність, дана форма кваліфікаційної роботи є найбільш доступною для виконання та захисту. Робочими мовами написання та захисту дипломної роботи є українська або англійська мова (англійська мова особливо заохочується та є прогресивною тенденцією в сучасному українському освітньому просторі в контексті глобалізації суспільства).

Основний зміст кваліфікаційної роботи, що подається до захисту у вигляді дипломної роботи, розкривається в наступних структурних компонентах.

ВСТУП

У вступі визначається актуальність дослідження та ступінь розробленості проблеми, формулюються мета, завдання, об'єкт і предмет дослідження, зазначаються методи дослідження, на якій воно проведено, описується практичне значення отриманих результатів, наводиться структура кваліфікаційної роботи.

РОЗДІЛ 1

У першому розділі, теоретичному, має бути розкрито стан теоретичних напрацювань обраної проблеми, проаналізовано різноманітні погляди вітчизняних та зарубіжних учених на ті чи інші аспекти, виявлено проблеми, які потребують вирішення в теоретичному, методичному та прикладному плані.

В огляді літератури потрібно: окреслити основні етапи розвитку наукової думки за обраною проблемою; стисло, критично висвітлити роботи попередників; назвати ті питання, що залишилися невирішеними, і отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми.

У даному розділі наводиться тематичний огляд наукової літератури (орієнтовна кількість літературних джерел – 60); порівняльний аналіз результатів, отриманих іншими авторами (теорій, концепцій, визначень, класифікацій); виділення тих аспектів проблеми дослідження, що вивчені недостатньо мірою та будуть досліджуватися здобувачем.

Важливе місце в розділі посідає виклад методик аналізу визначених проблем, які використовуватимуться в наступних розділах роботи. Студент має продемонструвати свою обізнаність з методами аналізу і на основі їх критичного огляду обґрунтувати вибір найпридатнішого для обраного напрямку дослідження.

Даний розділ має завершуватися лаконічними висновками, викладеними у висновках до

розділу 1, які відображають власну позицію автора дипломної роботи, що сформувалася за результатами теоретичного аналізу. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у даній галузі.

РОЗДІЛ 2

У другому розділі, аналітичному, здобувач має здійснити ґрунтовний аналіз практичного стану досліджуваної проблеми. Як правило, у розділі обґрунтовують вибір напрямку досліджень, наводять методи вирішення завдань та їх порівняльні оцінки, розробляють загальну методикку проведення досліджень.

Розділ починається із аналізу діяльності закладу освіти (бази дослідження), на матеріалах якого здійснена експериментальна робота. Забезпечуючи логічну послідовність дослідження, даний розділ має поєднати набуті теоретичні знання та вміння використовувати обрані методи і певний методичний інструментарій на прикладі конкретного закладу освіти.

У другому розділі подається опис, характеристика сучасного стану досліджуваної теми на об'єкті дослідження, діагностування діяльності закладу освіти щодо обраного напрямку дослідження, ґрунтовний аналіз із використанням накопиченого фактичного матеріалу та залученням усіх теоретичних знань, певного методичного інструментарію. Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися тлумаченням та висновками, які дозволяють визначити сутність управлінських та педагогічних процесів, що спостерігаються у навчальному закладі, їх особливості, тенденції, створити базу для виявлення невикористаних резервів. Аналіз проблеми повинен здійснюватись з урахуванням чинників позитивної та негативної дій. Текст бажано ілюструвати реальними документами (що наводяться в додатках), які обов'язково супроводжувати стислим коментарем. Для виконання другого розділу здобувач має зібрати фактичні дані під час переддипломної практики.

Слід чітко розмежувати джерела походження використаної у процесі аналізу інформації: що запозичене з літературних джерел, статистичних збірників, Інтернет-видань та оглядів, що одержано з документів конкретного закладу освіти (статистична звітність, накази, розпорядження), а які дані здобуті шляхом власних спостережень, експериментів, розрахунків, соціологічних опитувань тощо. Особливе значення має правильне узагальнення накопиченого фактичного матеріалу, групування та обробка даних, на основі яких провадиться кваліфікований аналіз, обґрунтовуються пропозиції.

Даний розділ має завершуватися оцінкою одержаних результатів, наведених у висновках до розділу 2.

РОЗДІЛ 3

Третій (рекомендаційний) розділ повинен містити обґрунтовані пропозиції автора

роботи, спрямовані на досягнення мети, поставленої у вступі. Характер і зміст пропонованих заходів мають ґрунтуватися на аналізі, проведеному в другому розділі роботи.

У цьому розділі викладаються результати власних досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розробку проблеми. Здобувач повинен давати оцінку повноти вирішення поставлених завдань, достовірності одержаних результатів (характеристик, параметрів), їх порівняння з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних праць, обґрунтування потреби додаткових досліджень, негативні результати, які зумовлюють необхідність припинення подальших досліджень.

Завданням даного розділу є розробка конкретних рекомендацій, пропозицій, моделей управління параметрами розвитку та діяльності навчального закладу на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, методичного інструментарію, що викладені у першому розділі, а також висновків проведеного у другому розділі дослідження.

У третьому розділі наводяться обґрунтування заходів щодо поліпшення діяльності об'єкта. Система заходів логічно впливає з теоретичної та аналітичної частин роботи і спрямована на подолання суперечностей між реальним і бажаним станами об'єкта з урахуванням індивідуальних завдань.

Детальні пропозиції щодо вдосконалення діяльності організації мають відповідати напряму дослідження: кожна з розгорнутим обґрунтуванням, у зв'язку і як наслідок висновків з аналізу, який проведено у другому розділі, відштовхуючись від виявлених відхилень, проблем та недоліків. Запропоновані удосконалення та інновації мають містити розрахунково-кількісне обґрунтування.

Пропозиції здобувача щодо науково-практичного вирішення досліджуваної теми, викладені у висновках до розділу 3, повинні відповідати критеріям оптимальності, цільової ефективності та практичного втілення.

ВИСНОВКИ

Висновки засвідчують досягнення зазначеної у вступі мети та виконання поставлених завдань. Якщо висновки не узгоджуються із завданнями, дипломна робота не може оцінюватися позитивно, тому варто дотримуватися умовного правила: скільки завдань у дипломній роботі, стільки й висновків про їх виконання (висновки мають бути пронумеровані згідно нумерації завдань).

У теоретичному, емпіричному та прикладному розділах дипломної роботи на розсуд автора (авторки) можуть виділятися підрозділи та пункти, але до змісту роботи рекомендується виносити тільки назви та нумерацію розділів і підрозділів.

ДОДАТКИ

Додатки до дипломної роботи містять допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття основного тексту: нормативно-правові документи діяльності закладу освіти.

 Кваліфікаційна робота у формі дипломної роботи, представлена на здобуття освітнього ступеня «магістр», передбачає апробацію результатів дослідження у вигляді публікації тез у матеріалах конференцій або ж наукової статті у науковому виданні.

Особливості кваліфікаційної роботи у формі НАУКОВОЇ ДОПОВІДІ за сукупністю статей

Особливості кваліфікаційної роботи у формі наукової доповіді за сукупністю статей на здобуття освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Управління навчальним закладом» спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» в розрізі структурних компонентів та обсягу (зазначено рекомендовану кількість сторінок) наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

Наукова доповідь за сукупністю статей на здобуття освітнього ступеня магістра

Структура кваліфікаційної роботи	Кількість сторінок	Примітка
Титульний аркуш, індивідуальне завдання, анотація	5	Додатки Б.2, В, Г
Зміст	1	Додаток Д.2
Перелік умовних скорочень	1	Додаток Е
Актуальність дослідження, постановка проблеми	1	Додаток К, Л
Аналіз попередніх досліджень і публікацій	2	Додаток К, Л
Мета та завдання дослідження	0,5	Додаток К, Л
Методи та методики дослідження	0,5	Додаток К, Л
Основні результати дослідження	6	Додаток К, Л
Висновки та перспективи подальших досліджень	2	Додаток К, Л
Список використаних джерел	3	Додаток М1, М2
Додатки (ксерокопії статей)	фактична	
Відгук наукового керівника	1-2	Додаток Н
Рецензія на кваліфікаційну роботу	1-2	Додаток П
<i>Усього:</i>	<i>24</i>	<i>без урахування ксерокопій</i>

Наукова доповідь є жанром наукового стилю, що передбачає розгорнуте повідомлення на спеціальну тему, фіксується в усній чи письмовій формі та виголошується на засіданні екзаменаційної комісії. Наукова доповідь за сукупністю статей є тематичною доповіддю, що презентує розгорнутий виклад певної наукової проблеми. Для успішної підготовки наукової доповіді ознайомтеся з науковими працями А. Наумовець, Г. Онуфрієнко [11; 13].

Основний зміст кваліфікаційної роботи, що подається до захисту у вигляді наукової доповіді за сукупністю статей, розкривається в таких структурних компонентах:

- **актуальність дослідження** демонструє чим викликаний інтерес до обраної теми, чому його проведення є важливим на сучасному етапі розвитку психологічної науки та практики;
- **постановка проблеми** базується на аналізі суперечливих тенденцій, що зумовлюють необхідність розвитку, трансформації існуючих уявлень у науковій, професійній спільноті, окреслює ті аспекти, що потребують поглибленого вивчення;
- **аналіз попередніх досліджень і публікацій** передбачає зазначення вітчизняних і зарубіжних науковців, які досліджували проблему комплексно або вивчали її окремі аспекти, огляд їх наукових поглядів та здобутків;
- **мета дослідження** формулюється у вигляді запланованого наукового результату;
- **завдання дослідження** – це покроковий алгоритм досягнення мети, де відображено загальну послідовність просування дослідника до її виконання. Завдання дослідження мають включати теоретичні і практичні аспекти роботи (теоретичний аналіз наукової літератури, емпіричне дослідження, розробка й апробація тренінгової програми, методичні рекомендації тощо);
- **методи та методики дослідження** – перераховуються наукові методи та методики, які були використані в кваліфікаційній роботі (теоретичні, емпіричні, кількісної обробки даних, інтерпретаційні, методи активного навчання та ін.) із зазначенням, що саме досліджувалося кожним методом;

наводиться перелік методик, зазначаються їх автори та спрямованість; характеризується вибірка учасників дослідження (кількість, стать, вік тощо);

– в **основних результатах дослідження** представляють авторський доробок з **посиланням на статті, що наводяться у додатках**, в частині: результатів проведеного теоретичного аналізу досліджуваної проблеми як результату огляду здобувачем тематичної літератури, виділення пріоритетних наукових напрямів дослідження вітчизняних і зарубіжних науковців, розуміння сутності об'єкту та предмету дослідження, висвітлення альтернативних підходів до його визначення, структури, зв'язків тощо; результатів констатувального етапу емпіричного дослідження з відзначенням його процедурних, організаційних, змістових аспектів, представленням отриманих статистичних даних, їх інтерпретацією; прикладних результатів дослідження та визначення їх результативності;

– **висновки** відображають найсуттєвіші наукові та прикладні результати дослідження, що забезпечили досягнення поставленої мети. Вони формулюються лаконічно, кожен із них є конкретною відповіддю на поставлене в науковій доповіді завдання. Висновки завершуються формулюванням напрямів та перспектив подальших наукових розвідок, які визначає для себе здобувач освіти, або які є актуальними для тематичного наукового пошуку в цілому.

 Додатки до наукової доповіді за сукупністю статей включають копії опублікованих статей здобувача про дослідження теоретичних і практичних аспектів теми наукової доповіді та опублікованих у **фахових педагогічних виданнях за переліком МОН, у наукових періодичних виданнях з педагогіки інших держав, у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та / або Scopus.**

Наукова доповідь на здобуття освітнього ступеня магістра передбачає публікацію **як мінімум трьох** таких статей упродовж навчання в магістратурі (одна з яких може бути у співавторстві).

Особливості кваліфікаційної роботи у формі МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

Структуру кваліфікаційної роботи у формі магістерської дисертації на здобуття освітнього ступеня магістра за освітньо-професійною програми «Управління навчальним закладом» спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» та її обсяг (зазначено рекомендовану кількість сторінок) відображено в таблиці 4.

Таблиця 4

Магістерська дисертація на здобуття освітнього ступеня магістра

Структура кваліфікаційної роботи	Кількість сторінок	Примітка
Титульний аркуш, індивідуальне завдання, анотація	5	Додатки Б.3, В, Г
Зміст	1	Додаток Д.3
Перелік умовних скорочень	1	Додаток Д
Вступ	3	Додаток Ж 3
Розділ 1. Теоретичний аналіз проблеми дослідження	20	Додатки К, Л,
Висновки до розділу 1	1	Додаток Л
Розділ 2. Емпіричні результати дослідження, їх інтерпретація	20	Додатки К, Л,
Висновки до розділу 2	1	Додаток Л
Розділ 3. Прикладна частина	20	Додатки К, Л,
Висновки до розділу 3	1	Додаток Л
Висновки	3	Додаток Л
Список використаних джерел	8	Додатки М1, М2
Додатки	7	
Відгук наукового керівника	1-2	Додаток Н
Рецензія на кваліфікаційну роботу	1-2	Додаток П
Ксерокопія тез	фактична	
Усього:	93	без урахування ксерокопій

Основний зміст кваліфікаційної роботи, що подається до захисту у вигляді магістерської дисертації, розкривається в таких структурних компонентах.

ВСТУП

У вступі визначається актуальність дослідження та ступінь розробленості проблеми, формулюються мета, завдання, об'єкт і предмет дослідження, зазначаються методи дослідження та експериментальна база, на якій воно проведено, описується наукова новизна та практичне значення отриманих результатів, наводиться структура кваліфікаційної роботи.

РОЗДІЛ 1

Перший розділ присвячується теоретичному аналізу джерельної бази (орієнтовна кількість вивчених наукових джерел для магістерської дисертації – 80), у ньому розкриваються загальні та специфічні характеристики педагогічного феномену(ів) з позицій різних наукових теорій та концепцій; наводяться його/їх існуючі визначення; формулюється робоче визначення та укладається теоретична модель дослідження.

Висновки до розділу 1

У висновках до розділу наводяться основні результати теоретичного аналізу, власне бачення щодо вирішення означеної проблеми як основа для розроблення емпіричного (констатувального) етапу дослідження.

РОЗДІЛ 2

У другому розділі висвітлюються результати констатувальної частини емпіричного дослідження, що включає, по-перше, опис методики та організації дослідження: його принципів, етапів, емпіричних методів дослідження (тестування, анкетування, інтерв'ю тощо), кількісну та якісну характеристику вибірки; обґрунтування доцільності використання тих чи інших діагностичних методик відповідно до теоретичної моделі дослідження; сутнісну характеристику методичного апарату (рекомендована кількість діагностичних методик – від трьох до шести). По-друге – представлення отриманих статистичних результатів та їх кількісну та змістову інтерпретацію.

Висновки до розділу 2

Висновки до розділу формулюються лаконічно, але мають засвідчувати актуальність проведення формувальної частини експерименту та позначати

проблемні зони, що потребують уваги під час розробки програми формувального впливу.

РОЗДІЛ 3

У третьому розділі презентуються результати формувального етапу дослідження, а саме: аналізуються організаційні чи педагогічні умови та засоби розвитку досліджуваного(их) феномену(ів), наводиться їх характеристика (модель, тренінг, програма, спецкурс тощо); обґрунтовується релевантний тип формувального впливу; розробляється та описується відповідна програма (що реалізується здобувачем освіти на зазначеній у вступі експериментальній базі); описуються результати статистичного аналізу щодо ефективності її запровадження.

Висновки до розділу 3

Висновки до розділу відображають змістову та організаційну специфіку формувальної частини експерименту, оцінку його якості, результативності та прикладної значущості.

ВИСНОВКИ

Висновки до магістерської дисертації мають засвідчити досягнення зазначеної в дисертації мети та формулюються як відповідь на вирішення кожного із поставлених у вступі завдань, наприклад: *теоретичний аналіз наукових досліджень проблеми засвідчив..., у ході емпіричного дослідження виявлено ..., реалізація тренінгової програми сприяла...*

ДОДАТКИ

Додатки до магістерської дисертації включають допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття основного тексту: нормативно-правові документи діяльності закладу освіти, методики та інструкції, авторські анкети, таблиці статистичних розрахунків, цифрових даних, виводу статистичних програм, ілюстрації допоміжного характеру тощо.

 Кваліфікаційна робота у формі магістерської дисертації, представлена на здобуття освітнього ступеня «магістр», передбачає апробацію результатів дослідження у вигляді публікації тез у матеріалах конференцій або ж наукової статті у науковому виданні.

ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Дані методичні рекомендації можуть використовуватися як приклад для оформлення кваліфікаційної роботи, оскільки у частині оформлення основного тексту, заголовків, змісту, таблиць, цитувань та внутрішньотекстових посилань, списку використаних джерел та їх опису, додатків він відповідає вимогам нижче зазначених матеріалів:

ДСТУ 3008:2015 «Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання»[3],

ДСТУ 3582:2013 «Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень в українській мові»,

ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» [15] тощо.

Узагальнені вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи наведено у таблиці 5.

Таблиця 5

Оформлення основного тексту та параметри сторінок

1	Поля	нижнє, верхнє – 2 см; праве – 1,5 см; ліве – 3 см;
2	Редактор	MS Word, загальний текст: кегель (розмір) 14, інтервал 1,5, абзац 1,25, вирівнювання за шириною, текст набирається без переносів
3	Нумерація сторінок	сторінки кваліфікаційної роботи нумерують наскрізно арабськими цифрами, включаючи додатки. Номер сторінки проставляють праворуч у верхньому куті сторінки без крапки в кінці. На титульному аркуші номер сторінки не ставиться, але вона рахується першою.
4	Оформлення заголовків	Такі заголовки як «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ» (назви розділів), «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» набираються: -14 кеглем, інтервал 1,5, прописними літерами, напівжирний, вирівнювання по центру (без абзацу), початок з нової сторінки (у кінці крапка не ставиться), відстань між заголовком і подальшим текстом має становити не менше ніж два міжрядкових інтервали; Назви параграфів та висновки до розділів набираються: - 14 кеглем, інтервал 1,5, звичайний регістр, напівжирний, з великої літери без крапки в кінці, вирівнювання за шириною (з абзацу), приклад оформлення заголовків наведено в додатку К.

5	Перелік умовних скорочень	перелік умовних скорочень слів та словосполучень українською мовою формують відповідно до загальних правил, представлених в ДСТУ 3582:2013 «Інформація та документація. Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень в українській мові»
6	Оформлення таблиць	таблицю з цифровим матеріалом подають безпосередньо після тексту, в якому її згадано вперше, або на наступній сторінці обов'язково із зазначенням її номера. На всі таблиці в тексті мають бути посилання, наприклад: (табл. 1.3). Таблиці нумеруються арабськими цифрами підряд у межах розділу, окрім таблиць, що наводяться в додатках. Номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, «Таблиця 1.3» – третя таблиця першого розділу, «Таблиця А.2» – друга таблиця додатку А. Назву таблиці вказують над таблицею, друкують з великої літери, вирівнюють по центру сторінки. У разі переносу частини таблиці на наступну сторінку над нею з абзацного відступу пишуть: «Продовження таблиці Х.Х» або «Кінець таблиці Х.Х» без повторення її назви. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять (додаток К).
7	Оформлення рисунків	Усі графічні матеріали роботи (діаграми, графіки, схеми, рисунки тощо) повинні мати однаковий підпис «Рисунок». Рисунок подають одразу після тексту, де вперше посилаються на нього, наприклад: (рис. 2.1), або якнайближче до нього на наступній сторінці, або за потреби – в додатках. Назву рисунка друкують з великої літери та розміщують під ним посередині рядка. Рисунки нумерують у межах кожного розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках, наприклад «Рис. Б.1 Хххххх» – перший рисунок додатку Б, «Рис. 2.1 Хххххх» – перший рисунок другого розділу (додаток К).
8	Оформлення переліків	переліки (за потреби) подають у розділах, підрозділах, пунктах. Перед переліком ставлять двокрапку (крім пояснювальних переліків на рисунках). Якщо подають переліки одного рівня підпорядкованості, на які в роботі немає посилань, то перед кожним із переліків ставлять знак «тире».
9	Оформлення приміток	Примітки в роботі подають у разі потреби пояснень до тексту, таблиць, рисунків, розміщують під основною частиною таблиці (у її межах), 12 кеглем через один міжрядковий інтервал з абзацного відступу з великої літери та крапкою в кінці. Якщо примітка одна, то її не нумерують (у разі декількох приміток – їх нумерують арабськими цифрами), наприклад: <i>Примітка.</i> Кореляція значуща на рівні * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$.

10	Посилання в роботі	У тексті кваліфікаційної роботи можна робити посилання на структурні елементи самої роботи та інші джерела. При посиланні на номери розділів, підрозділів, пунктів, позицій переліків, рисунків, формул, таблиць, додатків, обов'язково зазначають їх номери, наприклад: «у розділі 1», «відповідно до таблиці 2.3», «згідно з формулою (3.2)», «(додаток А)», «(рис. 2.1; табл. 2.3)».
11	Цитування, внутрішньотекстове посилання на літературні джерела, укладання списку використаних джерел	Цитування, внутрішньотекстове посилання на літературні джерела, укладання списку використаних джерел здійснюються згідно з ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Список використаних джерел розміщується в кінці роботи на окремій сторінці в алфавітному порядку та надає інформацію, необхідну для того, щоб знайти та отримати будь-яке джерело, процитоване в тексті документа. Кожне джерело, процитоване в роботі, має з'явитися в списку використаних джерел, а кожен запис у списку використаних джерел має бути згаданим у тексті роботи. У роботі мають бути посилання на останні видання публікацій
12	Бібліографічний опис використаних джерел	Бібліографічний опис використаних джерел здійснюється за Національним стандартом України ДСТУ 8302-2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Список бібліографічних посилань використаних джерел розміщується в алфавітному порядку.
13	Оформлення додатків	<p>Додатки позначають послідовно великими літерами української абетки, крім літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, ДОДАТОК А, ДОДАТОК Б. Один додаток позначають як ДОДАТОК А. За потреби текст додатків можна поділити на розділи, підрозділи, пункти й підпункти, які треба нумерувати в межах кожного додатка. Так, перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А; Г.3.1 – підрозділ 3.1 додатка Г; Д.4.1.2 – пункт 4.1.2 додатка Д.</p> <p>Рисунки й таблиці в тексті додатків нумерують у межах кожного додатка, починаючи з літери, що позначає додаток, наприклад, рисунок Б.3 – третій рисунок додатка Б; таблиця А.3 – третя таблиця додатка А; формула (А.1) – перша формула додатка А. Якщо в додатку один рисунок, одна таблиця, одна формула чи одне рівняння, їх нумерують, наприклад, рисунок А.1, таблиця Г.1.</p>

Зразки та приклади оформлення титульного аркуша кваліфікаційних робіт різної форми наведено в додатку Б; індивідуального завдання – у додатку В; анотації (українською та англійською мовами) – у додатку Г; змісту кваліфікаційних робіт різної форми – у додатку Д; переліку умовних позначень, скорочень – у додатку Е; вступу – у додатку Ж; заголовків, таблиць, рисунків –

у додатку К; списку використаних джерел, посилань і цитувань – у додатку М; відгуку наукового керівника – у додатку Н; рецензії на кваліфікаційну роботу – у додатку П.

Упорядкована у нижче зазначеному порядку кваліфікаційна робота має бути представлена до захисту в твердому переплетенні:

1. Титульна сторінка (Додаток Б).
2. Індивідуальне завдання на виконання кваліфікаційної роботи (Додаток В).
3. Зовнішня рецензія (Додаток П, розміщується в окремому файлі, що прошивається разом з усією роботою).
4. Відгук наукового керівника (Додаток Н, розміщується в окремому файлі, що прошивається разом з усією роботою).
5. Анотація (Додаток Г).
6. Зміст кваліфікаційної роботи (Додаток Д).
7. Перелік умовних скорочень (Додаток Е).
8. Основна частина кваліфікаційної роботи (вступ, розділи, висновки, список використаних джерел).
9. Додатки.
10. Ксерокопії публікацій, якщо вони передбачені (тези, статті розміщуються в окремому файлі, що прошивається разом з усією роботою).

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОЦЕДУРИ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

До захисту кваліфікаційної роботи необхідно підготувати доповідь (тривалість до 7-10 хвилин) та презентацію. Важливо коротко й по суті представити основні результати кваліфікаційної роботи, а також відповісти на запитання членів державної екзаменаційної комісії.

Доповідь за результатами проведеного дослідження повинна бути лаконічною, але при цьому структурованою і відображати всі розділи кваліфікаційної роботи, включаючи практичну та теоретичну частини. Доповідь має бути науковою, добре аргументованою, орієнтованою на фахівців, не перевищувати встановленого регламентом часу. Мова здобувача має бути ясною, грамотною, зрозумілою.

Перше, з чого починається доповідь – це стандартне привітання членів комісії: *«Вельмишановний голову, шановні члени екзаменаційної комісії, вашій увазі пропонуються результати кваліфікаційної роботи на тему ...»*.

Далі в доповіді мають бути чітко відображені:

- актуальність обраної теми дослідження, ступінь її теоретичного розроблення та практична значущість (актуальність проведеного дослідження є важливою складовою доповіді);
- об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження (*мета дослідження полягає в..., для досягнення поставленої мети сформульовані наступні завдання ..., об'єктом дослідження є..., предметом дослідження є: ...*);
- виклад основних результатів дослідження (аналіз загальнозначущих для розкриття теми показників відповідно до завдань дослідження) *«перше завдання дослідження передбачало...», «відповідно до другого завдання.....»* і т. д.;
- загальні висновки (*викладені результати дослідження дозволили нам сформулювати такі висновки: ...*).

Зазвичай доповідь завершують словами: «Отже, мету досягнуто, завдання виконані! Доповідь закінчена! Дякую за увагу!».

Після виступу здобувача члени державної екзаменаційної комісії задають запитання щодо порушених у кваліфікаційній роботі проблем, методів дослідження, отриманих результатів.

Доповідь рекомендується супроводжувати презентацією, що містить ілюстративний матеріал, коротко відображає зміст доповіді, може бути представлена у вигляді малюнків, схем, таблиць, графіків та діаграм, які повинні наочно доповнювати і підтверджувати викладений матеріал.

Презентація до виступу на захисті кваліфікаційної роботи зазвичай не повинна перевищувати 12-15 слайдів. Тло слайдів презентації бажано обрати одне для всієї презентації. Бажано, щоб кольори схем, діаграм, малюнків були яскравішими за тло, а отже краще використовувати світле тло з невеликою кількістю декоративних елементів. Бажано не використовувати складних прописних шрифтів, їх розмір має бути не менше ніж 20-22 пт.

Презентація до виступу має таку структуру:

- *титольний слайд, у якому зазначені назва закладу, назва роботи, ПІБ здобувача вищої освіти, наукового керівника (1 слайд);*
- *короткий теоретичний вступ (указати, хто займався досліджуваною проблемою, які підходи вироблені) (1-2 слайди);*
- *мета та завдання дослідження (1 слайд);*
- *предмет та об'єкт дослідження (1 слайд);*
- *характеристика закладу освіти як бази дослідження (1-2 слайди);*
- *аналіз результатів дослідження у відповідності до його завдань (5-7 слайдів);*
- *висновки (1-2 слайди).*

Підготовка кваліфікаційної роботи здобувачем вищої освіти здійснюється під керівництвом викладача кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти (далі – Кафедри) – наукового керівника.

Здобувач вищої освіти має змогу обрати наукового керівника, виходячи з власних побажань і з урахуванням наукової спеціалізації та професійних інтересів викладачів Кафедри. Здобувачу вищої освіти потрібно якомога раніше визначитися та отримати усну згоду викладача на керівництво кваліфікаційною роботою. Кафедра враховує побажання здобувача вищої освіти щодо вибору наукового керівника кваліфікаційної роботи, проте рішення залишає за собою (в залежності від навантаження викладача).

Здобувач вищої освіти обирає тему кваліфікаційної роботи зі списку орієнтовних тем кваліфікаційних робіт або сформулювати власну (погоджену з науковим керівником). Обрана магістрантом і узгоджена з науковим керівником тема кваліфікаційної роботи розглядається на засіданні Кафедри та затверджується відповідним протоколом.

Корегування теми кваліфікаційної роботи (з урахуванням проміжних результатів дослідницької роботи та / або результатів попереднього захисту) відбувається за письмовою заявою наукового керівника завідувачу Кафедри. Уточнена тема обговорюється на засіданні Кафедри та затверджується відповідним протоколом не пізніше ніж за місяць до захисту кваліфікаційної роботи.

Науковий керівник надає консультації (за попередньою домовленістю) з широкого кола питань щодо обраної здобувачем теми, формулює зауваження та пропозиції до її змісту, оформлення, термінів виконання, а також норм і правил академічної доброчесності, відповідальності за їх порушення, порядку перевірки кваліфікаційної роботи на плагіат тощо.

Здобувач вищої освіти ретельно дотримується норм та правил академічної доброчесності при підготовці кваліфікаційної роботи, періодично (у терміни, узгоджені з науковим керівником) інформує наукового керівника про хід виконання кваліфікаційної роботи, отримує консультації щодо проблемних питань, що виникають, відповідально ставиться до зауважень, рекомендацій та порад наукового керівника, своєчасно виконує надані рекомендації, усуває зауваження.

Після усунення всіх зауважень наукового керівника здобувач вищої освіти завершує оформлення кваліфікаційної роботи та подає її керівнику для підсумкової перевірки щодо відповідності встановленим вимогам. За умови, що

робота належно виконана, науковий керівник допускає її до попереднього захисту. На попередній захист кваліфікаційна робота подається в роздрукованому та завершеному вигляді.

Попередній захист проводиться не пізніше ніж за 4 тижні до захисту кваліфікаційної роботи відповідно до затвердженого Кафедрою плану-графіка. Попередній захист здійснює екзаменаційна комісія, яка призначається завідувачем Кафедри. За наявності несуттєвих недоліків комісія встановлює терміни для їх усунення. Кваліфікаційна робота, що успішно пройшла попередній захист і допущена до захисту, є завершеною роботою, що відповідає вимогам, прошивається у тверду обкладинку та передається науковому керівнику для надання письмового відгуку.

Перевірка кваліфікаційної роботи на плагіат здійснюється відповідно до Положення про академічну доброчесність у ДЗВО «Університет менеджменту освіти» [17], її порядок регламентується наказом ректора ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Після ознайомлення з повним текстом кваліфікаційної роботи науковий керівник готує відгук за визначеною формою (Додаток Н), у якому дає загальну оцінку всієї роботи, зазначає сильні її сторони, відповідність вимогам щодо оформлення, формулює зауваження та рекомендації щодо допуску на захист.

Упорядкована кваліфікаційна робота подається здобувачем вищої освіти на Кафедру в установлений термін (не пізніше, ніж за 10 днів до захисту). На підставі рішення Кафедри її завідувач підписує рекомендацію про допуск кваліфікаційної роботи до захисту.

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота оцінюється в балах за національною шкалою та шкалою ЄКТС (відповідно до табл. 2.3). Загальна оцінка є сумою балів, які виставлені членами державної екзаменаційної комісії під час захисту кваліфікаційної роботи за такими критеріями (табл. 6).

Таблиця 6

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

№	Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи	Кількість балів
1	<ul style="list-style-type: none"> – уміння поставити проблему та обґрунтувати її актуальність; – рівень опрацювання теми, повнота її розкриття; – повнота аналізу літературних джерел; – методологічна грамотність, адекватність застосованих методів дослідження; валідність досліджуваної вибірки; – якість інтерпретації та аналізу отриманих результатів; – відповідність висновків меті та завданням дослідження та їх коректність; – творчий підхід; – самостійність, оригінальність; – висновки та зауваження наукового керівника кваліфікаційної роботи, зазначені в його відгуку, зауваження та рекомендації зовнішнього рецензента 	50 балів
2	мовне оформлення та володіння стилем наукового викладу	10 балів
3	відповідність та акуратність оформлення усіх складових кваліфікаційної роботи	10 балів
4	змістовність доповіді, слайдова презентація з використанням засобів унаочнення на захисті	20 балів
5	правильність, чіткість та аргументованість відповідей на запитання членів державної екзаменаційної комісії	10 балів

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

У Законі України «Про освіту» закріплено основні положення щодо реалізації принципів академічної доброчесності в закладах освіти. Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів і визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та / або наукових (творчих) досягнень [23, ст. 42].

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики, джерела інформації [23, ст. 42].

Видами академічної відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності є

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання [23, ст. 42].

Особа, стосовно якої порушено питання про порушення академічної доброчесності, має право:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржувати рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду [23, ст. 42].

Таблиця 7

Типи порушень академічної доброчесності

№	Типи порушень	Пояснення типів порушень
1	академічний плагіат	оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства
2	самоплагіат	оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів
3	фабрикація	вигадування даних, фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях
	фальсифікація	свідома зміна, модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу, наукових досліджень
4	списування	виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання
5	обман	надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, організації освітнього процесу. Формами обману є академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування
6	хабарництво	надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг, будь-яких інших благ матеріального, нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі
7	необ'єктивне оцінювання	свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти

У Законі України «Про вищу освіту» визначено, що рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації скасовується ЗВО в разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти

академічної доброчесності, зокрема, наявності у кваліфікаційній роботі академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, у порядку, установленому Кабінетом Міністрів України [21, ст. 6].

Наявність внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти є обов'язковою в ЗВО, що передбачає забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками ЗВО та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату [21, ст. 16].

Заклади вищої освіти зобов'язані вживати заходів, у тому числі шляхом запровадження відповідних новітніх технологій щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності [21, ст. 32].

Обов'язком науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників є дотримання в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності академічної доброчесності та забезпечення її дотримання здобувачами вищої освіти [21, ст. 58]. Особи, які навчаються в закладах вищої освіти, повинні виконувати вимоги освітньої програми (індивідуального навчального плану – за наявності, дотримуючись академічної доброчесності, та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання [21, ст. 63].

ЗВО та наукові установи здійснюють заходи із запобігання академічному плагіату – оприлюдненню (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворенню опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства [21, ст. 69].

У листі МОН від 15.08.2018 № 1/11-8681 стосовно рекомендацій щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) академічним плагіатом визначається відтворення в тексті наукової роботи: без змін, із незначними змінами або в перекладі тексту іншого автора(ів), обсягом від

речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту; повністю або частково тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту; наведених в іншому джерелі цитат із третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата; наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята ця інформація; оприлюднених творів мистецтва без зазначення авторства цих творів мистецтва [26].

У Листі зазначено правила, яких потрібно дотримуватися в наукових роботах:

- будь-який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше, відтворений у тексті наукової роботи без змін, із незначними змінами або в перекладі з іншого джерела, обов'язково має супроводжуватися посиланням на це джерело. Винятки допускаються лише для стандартних текстових кліше, які не мають авторства та / чи є загальноживаними;
- якщо перефразування чи довільний переказ у тексті наукової роботи тексту іншого автора (інших авторів) займає більше одного абзацу, посилання (бібліографічне та / або текстуальне) на відповідний текст та / або його автора (авторів) має міститися щонайменше один раз у кожному абзаці наукової роботи, крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків (в останньому разі допускається подати одне посилання наприкінці списку);
- якщо цитата з певного джерела наводиться за першоджерелом, у тексті наукової роботи має бути наведено посилання на першоджерело. Якщо цитата наводиться не за першоджерелом, у тексті наукової роботи має бути наведено посилання на безпосереднє джерело цитування («цитуються за: »);
- будь-яка наведена в тексті наукової роботи науково-технічна інформація має супроводжуватися чітким вказуванням на джерело, з якого взята ця інформація. Винятки припускаються лише для загальновідомої інформації, визнаної всією спільнотою фахівців відповідного профілю. У разі

використання в науковій роботі тексту нормативно-правового акту достатньо зазначити його назву, дату ухвалення та, за наявності, дату ухвалення останніх змін до нього або нової редакції [26].

Положення про академічну доброчесність у Державному закладі вищої освіти «Університет менеджменту освіти» (протокол вченої ради Державного закладу вищої освіти «УМО» від 29.01.2020 р. № 1) спрямоване на забезпечення довіри до результатів навчання та наукових (творчих) досягнень учасників освітнього процесу на основі дотримання принципів, норм професійної етичної поведінки, високих стандартів в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності у Державному закладі вищої освіти «УМО», запобігаючи порушенням академічної доброчесності. Регламентує, що виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається рішенням Вченої ради Державного закладу вищої освіти «УМО». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації [17].

Перевірки на академічний плагіат, яка здійснюється з використанням автоматизованої системи Державного закладу вищої освіти «УМО», підлягають рукописи дисертаційних досліджень, монографії та наукові доповіді, що виносяться на захист; рукописи статей; курсові та випускні кваліфікаційні роботи здобувачів освіти, її порядок затверджується наказом ректора Державного закладу вищої освіти «УМО». За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до повторного проходження оцінювання; повторного проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Державного закладу вищої освіти «УМО». Кожна

особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має право ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження; особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності; знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності; оскаржувати рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду [17].

 Сучасне програмне забезпечення та онлайн технології дозволяють перевіряти тексти на плагіат, але кожен варіант має свої переваги та недоліки. У додатку Т подано стислий огляд доступних ресурсів, що стане в нагоді при підготовці кваліфікаційної роботи та її попередній самоперевірці здобувачем вищої освіти на плагіат. Також радимо уважно ознайомитися з законодавчими та регуляторними нормами академічної доброчесності [17, 21, 23, 26], порадами фахівців щодо етичних норм академічної доброчесності та правил коректного цитування (Додаток М2).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Академічна доброчесність: інформаційний бюлетень // Сторінки Євгена Ніколаєва : веб-сайт. URL: <https://www.skeptic.in.ua/bulletin/>
2. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія: навч. посіб. Дніпропетровськ: 2014. 416 с.
3. ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання Нац. стандарт України [Чинний від 07.01.2016]. Вид. офіц. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. URL: <https://metrology.com.ua/ntd/skachat-dstu-gost-gost-r/gost/dstu-3008-2015/>
4. Лушин П. В., Сухенко Я. В. Екофасилітативні картки: "мануал" до супроводу індивідуальних освітніх траєкторій психолога-консультанта. *Проблеми сучасної психології*. 2018. № 1. С. 84-90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pspz_2018_1_15
5. Лушин П. В., Сухенко Я. В., Хілько С. О., Шевченко С. В. Мануал до атестації здобувачів вищої освіти бакалаврського та магістерського рівнів зі спеціальності 053 «Психологія». Київ, 2020. 92 с.
6. Махиня Т.А. Особливості організації самостійної роботи студентів заочної форми навчання в сучасних умовах / Махиня Т.А. // Проблеми освіти: Наук. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОНМС України, – К., 2012. Випуск № 70. – Частина І. – С. 198-202.
7. Махиня Т. А. Особливості підготовки менеджерів освітніх закладів за магістерською програмою «Управління навчальним закладом» в Університеті менеджменту освіти / Махиня Т. А. // Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційний менеджмент у закладах освіти» (21 березня 2017 р.) : в 2 ч. Ч. 2 / Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. Нац акад. пед. наук України, Полтава держ. Ун-т ім. В. Г. Короленк ; [відп. за вип. : Б. М. Ренькас, Т. Є. Рожнова]. – Житомир : Вид-во ФО-П. Левковець, 2017. – 59-62.

8. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / авт.-укл.: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець. Київ: УБА, 2016. 117 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/18681> (дата звернення 12.01.2020).

9. На допомогу аспіранту та викладачу. URL: <http://umo.edu.ua/postgraduate-postdoctoral/dopoga-aspirantu> (дата звернення 14.01.2020).

10. Наукові фахові видання: перелік наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора наук, кандидата наук та ступеня доктора філософії. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishoyi-kvalifikaciyi/naukovi-fahovi-vidannya>

11. Наумовець А. Г. Ви віч-на-віч з аудиторією. Дещо про «технологію» підготовки наукових доповідей, популярних лекцій, дисертаційних промов і конкурсних проектів. Київ: Академперіодика, 2010. 64 с. URL: http://ifbg.org.ua/~files/books/Naumovec_-_Vy-vich-na-vich-z-audytorieyu.pdf

12. Ніколаєв Є. Б. Як мені писати без академічного плагіату? Академічна доброчесність. *Інформаційний бюлетень*. 2019. Вип. № 1. URL: <https://www.skeptic.in.ua/wp-content/uploads/Integrity-bulletin-01.pdf>

13. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: навч. посіб. з алгоритмічними приписами. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 392 с. URL: <http://uk.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/uk/PDF/ck-pravo/naukov-ctul-ykr-mova.pdf>

14. Освітньо-професійна програма «Управління навчальним закладом»: галузь знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальність 073 «Менеджмент», рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень. (Затверджено вченою радою ДЗВО «Університет менеджменту освіти 18.03.2020). URL: <http://umo.edu.ua/pidghotovki-maghistriv-np>

15. Оформлення бібліографічного опису для списку використаних джерел у наукових роботах (з урахуванням нормативних положень ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання): методичні рекомендації. URL: https://zp.edu.ua/sites/default/files/konf/dstu_8302.pdf

16. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. В. Рябова, І. І. Драч, Н. О. Приходькіна, Н. В. Любченко [та ін.]. Київ: НАПН України, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2017. 316 с.

17. Положення про академічну доброчесність у ДЗВО «Університет менеджменту освіти»: затв. прот. Вченої ради ДЗВО «УМО» від 29 січ. 2020 р. № 1. URL: <http://umo.edu.ua/images/content/document/ПОЛОЖЕННЯ%20про%20дотримання%20академічної%20доброчесності1.pdf>

18. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» : затв. прот. Вченої ради ДВНЗ «УМО» від 20.12.2017. № 9. URL: [http://umo.edu.ua/images/content/document/про_атестацію_здобувачів_вищої_освіти_екзаменаційну_комісію\(1\).pdf](http://umo.edu.ua/images/content/document/про_атестацію_здобувачів_вищої_освіти_екзаменаційну_комісію(1).pdf)

19. Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» : затв. прот. Вченої ради ДВНЗ «УМО» від 18.11.2015. № 8. URL: http://umo.edu.ua/images/content/document/Положення_освітн_ого_процесу.pdf

20. Приходькіна Н. О. Особливості підготовки фахівця за магістерською програмою «Педагогіка вищої школи» у ДВНЗ «УМО» НАПН України. *Збірник наукових праць ВІКНУ імені Тараса Шевченка*. 2013. Вип. 41. С. 278-285.

21. Про вищу освіту: Закон України від 01.06.2014 № 1556-VII. Дата оновлення 16.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/para65>

22. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : постанова Кабміну України від 23 січ. 2011 р. № 1341. Дата оновлення (25.06.2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>

23. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Дата оновлення 16.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

24. Програмне забезпечення для перевірки наукових текстів на плагіат: інформаційний огляд / авт.-укл.: А. Р. Вергун, Л. В. Савенкова, С. О. Чуканова. Київ: УБА, 2016. URL: https://ula.org.ua/images/uba_document/programs/academ_integrety/Academ_3_12_red3.pdf

25. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для другого (магістерського) рівня вищої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 р. № 959. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/07/12/073-menedzhment-magistr.pdf> (дата звернення 01.09.2020)

26. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) : лист М-ва освіти і науки України від 15 серпня 2018 р. № 1/11-8681. URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/61647/ (дата звернення 11.01.2020).

27. Ренькас Б. М., Рожнова Т. Є. Методичні рекомендації до виконання дипломної магістерської роботи здобувачами другого (магістерського) рівня за спеціальністю 073 Менеджмент, освітньо-професійною програмою «Управління навчальним закладом»). Житомир: Вид-во ЖДУ, 2017. 24 с.

28. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд / Добко Т. та ін. Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2015. 84 с.

29. Теоретичні та методичні засади управління підготовкою фахівців з педагогіки вищої школи на основі компетентнісного підходу в межах європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу

: монографія / З. В. Рябова, І. І. Драч, Н. О. Приходькіна [та ін.]. Київ: ТОВ «Альфа-Реклама», 2014. 338 с.

30. Тимошко Г. М. Теоретико-практичні засади управління розвитком творчого потенціалу педагогічного колективу. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Педагогічні науки*. 2017. Вип. 142. С. 175-181.

31. Тимошко Г. М. Теоретичні підходи до перфоманс – самоменеджменту керівника Нової української школи . *Теорія та методика управління освітою*. том 1. 22. 2019. URL: <http://umo.edu.ua/katalogh-vidanj/electronic-journal-the-theory-and-methods-of-educational-management-edition-1-22-2019> (дата звернення 10.09.2020).

32. Умберто Е. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / пер. за ред. О. Глотова. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.

33. Makhynia T. Preparation of future education managers during the reform of Ukrainian education / Makhynia T. // Periodical sciencemetric edition «Europska VEDA». – Slovak Republic. – 4. – 2018. – 223 с. – С. 153-158

34. Scopus. URL: <https://www.scopus.com/home.uri>

35. Web of Science. URL: <http://login.webofknowledge.com/error/Error?Error=IPError&PathInfo=%2FWOS&RouterURL=http%3A%2F%2Fwww.webofknowledge.com%2F&Domain=.webofknowledge.com&Src=IP&Alias=WOK5>

ДОДАТКИ**ДОДАТОК А****ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ**

1. Громадсько-державне управління закладом освіти
2. Державно-громадське управління закладом освіти
3. Забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти в умовах сільської місцевості
4. Компетентнісний підхід до управлінської діяльності керівника закладу дошкільної освіти
5. Маркетингове управління закладом загальної середньої освіти
6. Моніторинг якості освітнього процесу у початковій школі
7. Оптимізація системи управління документообігом у закладах професійної (професійно-технічної) освіти
8. Організація екологічного виховання у закладі загальної середньої освіти
9. Організація інклюзивного навчання у закладі загальної середньої освіти
10. Організація освітнього процесу на засадах християнських цінностей
11. Організація наукової роботи у закладі загальної середньої освіти
12. Організація учнівського самоврядування у закладі загальної середньої освіти
13. Позичіонування закладу позашкільної освіти шляхом використання цифрових технологій
14. Розвиток закладу професійної (професійно-технічної) освіти на засадах інноваційної діяльності
15. Розвиток емоційного інтелекту майбутніх керівників закладів освіти у процесі магістерської підготовки
16. Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності керівників закладів загальної середньої освіти
17. Розвиток комунікаційної компетентності керівника закладу загальної середньої освіти в умовах ефективної взаємодії

- 18.Розвиток культури спілкування керівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти
- 19.Розвиток лідерських якостей керівника в умовах реформування шкільної освіти
- 20.Розвиток організаційної культури закладу загальної середньої освіти
- 21.Розвиток позитивного іміджу сучасного закладу освіти
- 22.Розвиток професіоналізму керівника закладу загальної середньої освіти
- 23.Розвиток управлінської компетентності керівника закладу дошкільної освіти
- 24.Соціальна відповідальність приватного закладу загальної середньої освіти
- 25.Стратегічне планування розвитку приватного закладу загальної середньої освіти
- 26.Управління виховним процесом у закладі дошкільної освіти в сучасних умовах
- 27.Управління впровадженням електронного навчання в освітній процес закладу вищої освіти
- 28.Управління впровадженням інноваційних технологій навчання у закладі загальної середньої освіти
- 29.Управління діяльністю закладу загальної середньої освіти у сфері зв'язків з громадськістю
- 30.Управління комунікаційною політикою закладу загальної середньої освіти
- 31.Управління комунікаціями закладу загальної середньої освіти
- 32.Управління маркетинговими комунікаціями закладу загальної середньої освіти
- 33.Управління методичною роботою у закладі дошкільної освіти
- 34.Управління мотивацією професійної діяльності педагогічних працівників закладу загальної середньої освіти
- 35.Управління освітнім процесом на християнських засадах
- 36.Управління позиціонуванням закладу фахової передвищої освіти

- 37.Управління процесом взаємодії вчителів із батьками дітей з особливими освітніми потребами в умовах закладу загальної середньої освіти
- 38.Управління процесом виховання в закладах дошкільної освіти
- 39.Управління розвитком закладу загальної середньої освіти
- 40.Управління розвитком самоменеджменту керівника закладу загальної середньої освіти
- 41.Управління розвитком творчого потенціалу педагогів закладу загальної середньої освіти
- 42.Управління якістю освіти у закладі загальної середньої освіти
- 43.Формування освітнього середовища закладу загальної середньої освіти в умовах розбудови Нової української школи
- 44.Формування управлінської компетентності керівника закладу загальної середньої освіти
- 45.Формування іміджу керівника закладу загальної середньої освіти
- 46.Формування позитивного іміджу закладу дошкільної освіти
- 47.Формування сприятливого соціально-психологічного клімату у педагогічному колективі закладу загальної середньої освіти
- 48.Формування цифрової репутації закладу освіти
- 49.Формування цифрової репутації керівника закладу освіти
- 50.Формування та просування бренду закладу загальної середньої освіти в мережі Facebook

ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО АРКУШУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

**Б 1. Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи
магістра у формі ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ**

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ ДЗВО
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ
завідувач кафедри педагогіки,
адміністрування і спеціальної освіти
_____ І. Л. Сіданіч
(підпис)
«_____» _____ 2021 р.
(дата)

**ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКЕ УПРАВЛІННЯ
ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Дипломна робота
на здобуття освітнього ступеня магістр
Галузь знань: 07 – Управління та адміністрування
Спеціальність: 073 – Менеджмент
Освітньо-професійна програма: Управління навчальним закладом

Здобувача вищої
освіти УНЗ-19-Г1

(підпис)

Яковенко Оксани Петрівни

Науковий керівник
доктор педагогічних наук, професор

(підпис)

Тимошко Ганна Миколаївна

Київ – 2021

Б 2. Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи магістра у формі НАУКОВОЇ ДОПОВІДІ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ ДЗВО
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ

завідувач кафедри педагогіки,
адміністрування і спеціальної освіти

_____ І. Л. Сіданіч

(підпис)

« _____ » _____ 2021 р.

(дата)

**ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКЕ УПРАВЛІННЯ
ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Дипломна робота

на здобуття освітнього ступеня магістр

Галузь знань: 07 – Управління та адміністрування

Спеціальність: 073 – Менеджмент

Освітньо-професійна програма: Управління навчальним закладом

Здобувача вищої
освіти УНЗ-19-Г1

_____ (підпис)

Яковенко Оксани Петрівни

Науковий керівник
доктор педагогічних наук, професор

_____ (підпис)

Тимошко Ганна Миколаївна

Київ – 2021

Б 3. Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи магістра у формі МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ ДЗВО
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ
завідувач кафедри педагогіки,
адміністрування і спеціальної освіти
_____ І. Л. Сіданіч
(підпис)
« _____ » _____ 2021 р.
(дата)

**ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКЕ УПРАВЛІННЯ
ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

**Магістерська дисертація
на здобуття освітнього ступеня магістр**
Галузь знань: 07 – Управління та адміністрування
Спеціальність: 073 – Менеджмент
Освітньо-професійна програма: Управління навчальним закладом

Яковенко Оксани Петрівни

Науковий керівник
доктор педагогічних наук, професор

(підпис)

Тимошко Ганна Миколаївна

Київ – 2021

БЛАНК ЗАВДАНЬ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ ДЗВО
 «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
 НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО

завідувач кафедри педагогіки,
 адміністрування і спеціальної освіти

_____ І. Л. Сіданіч
 (підпис)

« _____ » _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ**на кваліфікаційну роботу**

здобувача вищої освіти _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи: _____

затверджена Наказом по Університету від «__»__20__р. № _____

2. Термін здачі закінченої роботи «__»_____20__р.

3. Цільова постановка й загальний напрямок кваліфікаційної роботи: _____

Об'єкт дослідження: _____

4. Структура й зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань, який необхідно опрацювати):

5. Календарний план виконання роботи

№	Назва частин та етапи роботи	Термін виконання	
		за планом	фактично
1.	Вивчення літературних джерел, складання бібліографії		
2.	Написання першого теоретичного розділу/статті		
3.	Написання другого емпіричного розділу/статті		
4.	Написання третього прикладного розділу/статті		
5.	Оформлення кваліфікаційної роботи, доповіді		
6.	Передзахист кваліфікаційної роботи		
7.	Нормоконтроль, одержання відгуку та рецензії, подання роботи на кафедрі		
8.	Захист кваліфікаційної роботи		

Дата видачі завдання «___» _____ 20___ р.

Термін роботи ЕК _____

Керівник кваліфікаційної роботи _____
 (підпис) (ініціали, прізвище)

Завдання прийняв до виконання роботи _____
 (підпис) (ініціали, прізвище)

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ АНОТАЦІЇ

АНОТАЦІЯ

Назаренко І. С. Розвиток організаційної культури загальної середньої освіти. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота містить результати аналізу науково педагогічної літератури, на основі якого були розкриті сутність, типи, види організаційної культури, визначено особливості формування та розвитку організаційної культури закладу загальної середньої освіти. У роботі досліджено стан організаційної культури спеціалізованої загальноосвітньої школи № 291 з поглибленим вивченням іноземної мови м. Києва. Містить результати аналізу організаційної культури спеціалізованої загальноосвітньої школи № 291 з поглибленим вивченням іноземної мови м. Києва. У кваліфікаційній роботі розкрито механізми розвитку організаційної культури закладу загальної середньої освіти на прикладі спеціалізованої загальноосвітньої школи № 291 м. Київ та розроблені відповідні методичні рекомендації.

Ключові слова: культура, організаційна культура, розвиток організаційної культури, аналіз організаційної культури, заклад загальної середньої освіти.

ANNOTATION

Nazarenko I.S. Development of organizational culture of secondary education. – The manuscript.

Qualification work contains the results of the analysis of scientific and pedagogical literature on the basis of which the essence, types, types of organizational culture were revealed, features of formation and development of organizational culture of the institution of secondary education were determined. The work investigates the state of organizational culture of a specialized school № 291 with in-depth study of a foreign language in Kyiv. It contains the results of an analysis of organizational culture of a specialized school № 291 with in-depth study of a foreign language in Kyiv. The qualification work identifies the ways to improve the organizational culture of secondary education institution (on the example of a specialized school № 291 in Kyiv) and provides relevant methodological recommendations.

Key words: culture, organizational culture, development of organizational culture, analysis of organizational culture, general secondary education institution.

**Д 1. Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи магістра у формі
ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ**

ЗМІСТ	
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ВИХОВНОЮ РОБОТОЮ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	10
1.1. Сутність та зміст виховної роботи у закладі загальної середньої освіти	10
1.2. Особливості управління виховною роботою у закладі загальної середньої освіти	17
Висновки до розділу 1	25
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ВИХОВНОЮ РОБОТОЮ У ЛЮБАХІВСЬКІЙ ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ І-ІІІ СТУПЕНІВ ВОЛОДИМИРЕЦЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	26
2.1. Загальна характеристика Любахівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ст. Володимирецької районної ради Рівненської області	26
2.2. Аналіз стану управління виховною роботою у Любахівській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів Володимирецької районної ради Рівненської області	33
Висновки до розділу 2	37
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИХОВНОЮ РОБОТОЮ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	38
3.1. Ціннісний підхід до управління виховною роботою у закладі загальної середньої освіти	38
3.2. Методичні рекомендації щодо вдосконалення управління виховною роботою у закладі загальної середньої освіти	43
Висновки до розділу 3	51
ВИСНОВКИ	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	54
ДОДАТКИ	60

**Д 2. Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи магістра у формі
НАУКОВОЇ ДОПОВІДІ ЗА СУКУПНІСТЮ СТАТЕЙ**

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	7
1. АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ, ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ	8
2. АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ	9
3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ	11
4. МЕТОДИ ТА МЕТОДИКИ ДОСЛІДЖЕННЯ	11
5. ВИКЛАД ОСНОВНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ	12
5.1. Результати теоретичного аналізу проблеми розвитку емоційного інтелекту майбутніх викладачів вищої школи	12
5.2. Результати емпіричного дослідження проблеми розвитку емоційного інтелекту майбутніх викладачів вищої школи	14
5.3. Прикладні результати дослідження проблеми розвитку емоційного інтелекту майбутніх викладачів вищої школи	16
ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕНЬ	18
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	20
ДОДАТОК А	22
ДОДАТОК Б	...
ДОДАТОК В	...

Д 3. Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи магістра у формі МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

ЗМІСТ	
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	7
ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	11
1.1. Сутність та структура професійної компетентності керівника закладу дошкільної освіти	18
1.2. Сучасні підходи до розвитку професійної компетентності керівників закладу дошкільної освіти у системі підвищення кваліфікації	25
Висновки до розділу 1	31
РОЗДІЛ 2. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	33
2.1. Методика та організація дослідження стану розвитку професійної компетентності керівників закладу дошкільної освіти	33
2.2. Аналіз результатів дослідження стану розвитку професійної компетентності керівників закладу дошкільної освіти в Одеському обласному інституті неперервної освіти	44
Висновки до розділу 2	55
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ТА АПРОБАЦІЯ ТРЕНІНГОВОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ	56
3.1. Засоби розвитку професійної компетентності керівників закладу дошкільної освіти у системі підвищення кваліфікації	56
3.2. Тренінгова програма з розвитку професійної компетентності керівників закладу дошкільної освіти у системі підвищення кваліфікації	63
3.3. Аналіз ефективності впровадження тренінгової програми з розвитку професійної компетентності керівників закладу дошкільної освіти у системі підвищення кваліфікації	75
Висновки до розділу 3	81
ВИСНОВКИ	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	85
ДОДАТКИ	90

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ПЕРЕЛІКУ УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ,
СКОРОЧЕНЬ**

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ДЗВО	–	державний заклад вищої освіти
ДСЯОУ	–	Державної служби якості освіти України
ЗВО	–	заклад вищої освіти
ЗДО	–	заклад дошкільної освіти
ЗЗСО	–	заклад загальної середньої освіти
ЗПВО	–	заклад переддипломної вищої освіти
ЗП(ПТ)О	–	заклад професійної (професійно-технічної) освіти
МОН	–	Міністерство освіти і науки
НУШ	–	Нова українська школа
ОПП	–	освітньо-професійна програма
УМО	–	Університет менеджменту освіти
УНЗ	–	управління навчальним закладом

Ж 1. Структура та зміст вступу до кваліфікаційної роботи магістра у формі ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

ВСТУП

Актуальність дослідження. Зазначається сутність наукової проблеми або завдання, формулюється доцільність та важливість роботи при вирішенні конкретних проблем для розвитку соціальної та поведінкової галузі науки чи практики. Окреслюється недостатність вивчення окремих аспектів проблеми та обґрунтовується необхідність її додаткового вивчення.

Ступінь розробленості проблеми. Зазначаються вітчизняні та зарубіжні науковці, які досліджували окремі аспекти досліджуваної проблеми, їх основні позиції, наукові здобутки. Прізвища науковців подають в алфавітному порядку, наприклад: В. Гладуш, Д. Грищук, Т. Махиня, Н. Приходькіна, І. Сіданіч, Г. Тимошко та ін.

Мета дослідження – формулюється у вигляді запланованого наукового результату дослідження і за змістом узгоджується із темою роботи. Мету дослідження слід сформулювати одним реченням.

Для формулювання мети доцільно застосовувати такі висловлювання:

«Визначити...»,

«Виявити...»,

«З'ясувати...»,

«Довести...»,

«Розробити та апробувати...».

 Не слід писати «Вивчення...» і «Дослідження...», оскільки ці слова відповідають засобу досягнення мети, а не самій меті.

Для досягнення зазначеної мети в роботі поставлені наступні **завдання**:

1. Проаналізувати;
2. Розкрити...;
3. Визначити...;
4. Розробити....

 Завдання дослідження – це покроковий алгоритм досягнення мети, де відображено загальну послідовність просування дослідника до її виконання. Завдання мають відповідати меті дослідження, розкривати суть теми і знаходити своє тлумачення у висновках, що фіксують і узагальнюють результати їх виконання. Послідовність визначених завдань має бути такою, щоб кожне з них логічно випливало з попереднього. Завдання дослідження мають включати теоретичні і практичні аспекти роботи (теоретичний аналіз наукової літератури, емпіричне дослідження, розробка й апробація тренінгової програми, методичні рекомендації). Їх опис формулюють через дієслово у вигляді стислих і конкретних тез:

«Проаналізувати...»,
«Емпірично дослідити»,
«Виявити»,
«Визначити...»,
«Описати...»,
«Обґрунтувати...»,
«Довести...»,
«Досягти...»,
«З'ясувати...»,
«Охарактеризувати...»,
«Провести...»,
«Розкрити...»,
«Розробити й апробувати...».

Об'єкт дослідження – це певний процес, певне педагогічне явище, яке існує незалежно від суб'єкта пізнання і на яке спрямована увага дослідника або це той педагогічний простір, та область, в рамках якої і знаходиться (містить) те, що вивчатиметься.

Предмет дослідження – це те, на що спрямований процес пізнання дослідника в межах об'єкта, тобто його частина чи окремий аспект.

Методи дослідження. Перераховуються використані у кваліфікаційній роботі наукові методи дослідження (теоретичні, емпіричні, статистичні) та змістовно відзначається, що саме досліджувалося кожним методом.

Практичне значення отриманих результатів. Надаються відомості про практичне використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх практичного використання.

Апробація результатів дослідження. Зазначаються вихідні дані конференцій, наукових статей, тез конференцій, в яких було оприлюднено результати дипломної роботи.

Структура та обсяг роботи. Перераховуються усі структурні елементи кваліфікаційної роботи із зазначенням про обсяг, кількість розділів, рисунків, таблиць, списку використаних джерел, додатків.

Наприклад. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел із 60 найменувань та трьох додатків. Робота містить 1 таблицю та 2 рисунки. Повний обсяг роботи – 130 сторінок, основна її частина становить 102 сторінки друкованого тексту.

3.2. Структура та зміст вступу до кваліфікаційної роботи магістра у формі МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

ВСТУП

Актуальність дослідження. Зазначається сутність наукової проблеми або завдання, формулюється доцільність та важливість роботи при вирішенні конкретних проблем для розвитку соціальної та поведінкової галузі науки чи практики. Окреслюється недостатність вивчення окремих аспектів проблеми та обґрунтовується необхідність її додаткового вивчення.

Ступінь розробленості проблеми. Зазначаються вітчизняні та зарубіжні науковці, які досліджували окремі аспекти досліджуваної проблеми, їх основні позиції, наукові здобутки. Прізвища науковців подають в алфавітному порядку, наприклад: В. Гладуш, Д. Грищук, Т. Махиня, Н. Приходькіна, І. Сіданіч, Г. Тимошко та ін.

Мета дослідження – формулюється у вигляді запланованого наукового результату дослідження і за змістом узгоджується із темою роботи. Мету дослідження слід сформулювати одним реченням. Доцільно застосовувати такі висловлювання: *«Визначити...»*, *«Виявити...»*, *«З'ясувати...»*, *«Довести...»*, *«Розробити та апробувати...»*. Не слід писати «Вивчення...» і «Дослідження...», оскільки ці слова відповідають засобу досягнення мети, а не самій меті.

Для досягнення зазначеної мети в роботі поставлені наступні **завдання**:

1. Проаналізувати;
2. Розкрити...;
3. Визначити...;
4. Розробити....

 Завдання дослідження – це покроковий алгоритм досягнення мети, де відображено загальну послідовність просування дослідника до її виконання. Завдання мають відповідати меті дослідження, розкривати суть теми і знаходити

своє тлумачення у висновках, що фіксують і узагальнюють результати їх виконання. Послідовність визначених завдань має бути такою, щоб кожне з них логічно випливало з попереднього. Завдання дослідження мають включати теоретичні і практичні аспекти роботи (теоретичний аналіз наукової літератури, емпіричне дослідження, розробка й апробація тренінгової програми, методичні рекомендації). Їх опис формулюють через дієслово у вигляді стислих і конкретних тез:

- «Проаналізувати...»*,
- «Емпірично дослідити»*,
- «Виявити»*,
- «Визначити...»*,
- «Описати...»*,
- «Обґрунтувати...»*,
- «Довести...»*,
- «Досягти...»*,
- «З'ясувати...»*,
- «Охарактеризувати...»*,
- «Провести...»*,
- «Розкрити...»*,
- «Розробити й апробувати...»*.

Об'єкт дослідження – це певний процес, певне педагогічне явище, яке існує незалежно від суб'єкта пізнання і на яке спрямована увага дослідника або це той педагогічний простір, та область, в рамках якої і знаходиться (містить) те, що вивчатиметься.

Предмет дослідження – це те, на що спрямований процес пізнання дослідника в межах об'єкта, тобто його частина чи окремий аспект.

Методи дослідження. Перераховуються використані у кваліфікаційній роботі наукові методи дослідження (теоретичні, емпіричні, статистичні) та змістовно відзначається, що саме досліджувалося кожним методом.

База дослідження. Надається інформація про базу проведення експерименту і кількість досліджуваних (їх розподіл за такими характеристиками як вік, стать, професія тощо).

Наукова новизна (для кваліфікаційної роботи у формі магістерської дисертації та дипломної роботи магістра). Представляються основні наукові положення з обов'язковою вказівкою на відмінності одержаних результатів від відомих раніше. Для формулювання наукової новизни використовують такі вирази:

«Уперше обґрунтовано...»,

«Уперше отримано...»,

«Удосконалено...»,

«Сформульовано положення...»,

«Подальшого розвитку набули...»,

«Розроблено методичні підходи ... що відрізняються від...»,

«Розширено наукове уявлення щодо...».

Практичне значення отриманих результатів. Надаються відомості про практичне використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх практичного використання.

Апробація результатів дослідження. Зазначаються вихідні дані конференцій, наукових статей, тез конференцій, в яких було оприлюднено результати дипломної роботи.

Структура та обсяг роботи. Перераховуються усі структурні елементи кваліфікаційної роботи із зазначенням про обсяг, кількість розділів, рисунків, таблиць, списку використаних джерел, додатків.

Наприклад. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (230), 3 додатки. Робота містить 1 таблицю та 2 рисунки. Повний обсяг роботи – 130 сторінок, основна її частина становить 102 сторінки друкованого тексту.

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ ЗАГОЛОВКІВ, ТАБЛИЦЬ, РИСУНКІВ

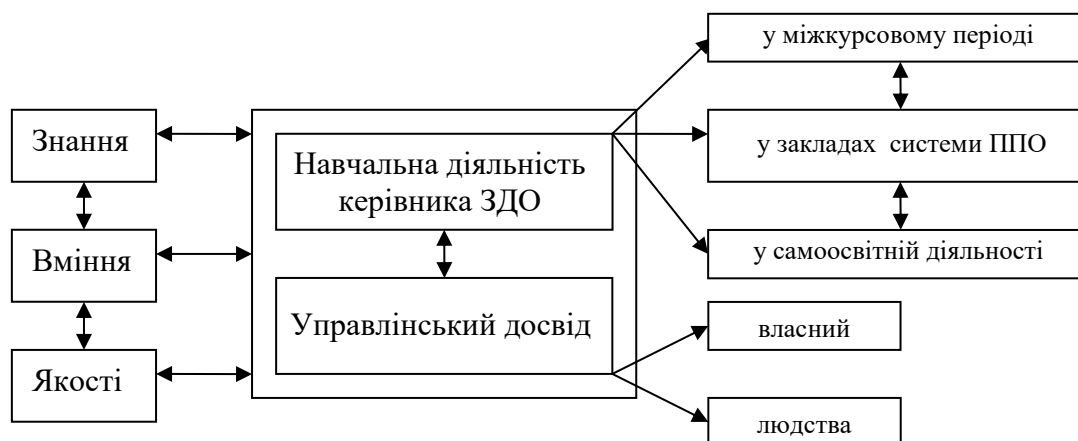
К.1 Зразок оформлення заголовків у тексті кваліфікаційної роботи

РОЗДІЛ 1

**ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У
СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**1.1. Сутність та структура професійної компетентності керівника
закладу дошкільної освіти**

К.2 Зразок оформлення рисунку у тексті кваліфікаційної роботи

**Рис. 1.4. Розвиток професійної компетентності керівника ЗДО у системі ПК
(за Т. Махинею)**

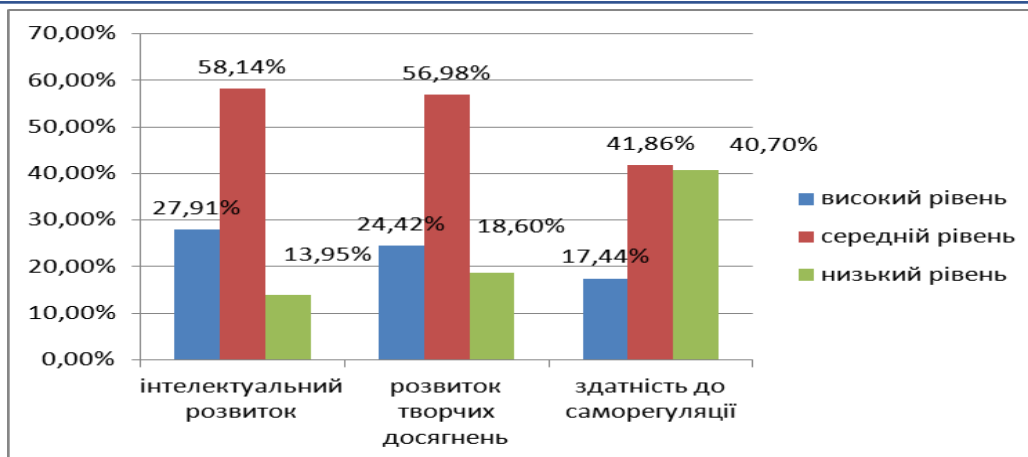

Рис. 2.5. Результати анкетування батьків щодо їх впливу на розвиток обдарованості своїх дітей

К.3 Зразок оформлення таблиці у тексті кваліфікаційної роботи

Таблиця 3.1

Результати міського моніторингу з вивчення англійської мови 11-класників м. Горішні Плавні за рівнями станом на 01.03.2020 р.

ЗЗСО	Високий рівень (12 – 10 балів)	Достатній рівень (9 – 7 балів)	Середній рівень (6 – 4 балів)	Низький рівень (3 – 1 бала)	Кількість учасників
ЗОШ №1	0	3	3	0	6
ЗОШ №2	0	0	5	0	5
СЗОШ №3	0	7	10	0	17
СЗОШ №4	6	16	10	0	32
СЗОШ №5	2	4	1	0	7
ЗОШ №6	0	1	2	1	4

ПРИКЛАДИ МОВНИХ КЛІШЕ ТА МОВНИХ КОНСТРУКЦІЙ ДЛЯ ВИКЛАДУ ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Мовні кліше для викладу тексту в теоретичній частині кваліфікаційної роботи

- Проблема є мало розробленою / недослідженою / заслуговує на особливу увагу...
- Проблема заслуговує на особливу увагу...
- Проблема не була об'єктом спеціального вивчення...
- Уважного ставлення дослідників останнім часом вимагає питання ... Можна виокремити досить значну кількість психологічних досліджень...
- Аналіз проблеми свідчить про відсутність загальноприйнятого визначення поняття...
- Аналіз наукових праць, присвячених проблемі... свідчить про багатогранність та складність цього феномену...
- Дослідники дійшли висновку...
- На сьогоднішній день багато дослідників...
- У сучасному науковому знанні все більше утверджується поняття... Отже, на сьогодні досить поширеною є думка про те...
- У зв'язку з цим цікавими є результати дослідження... У цілому, можна констатувати, що...
- У концепції К. Махненко цей феномен розглядається як... На думку Л. Фішмана, під поняттям... розуміється...
- Л. Мітіна, Г. Мітін поняття... визначають як... К. Ванерко тлумачить поняття... як...
- У працях... висвітлюються проблеми...
- Важливим також є дослідження А. Воронько щодо... Крім того, привертають увагу дослідження... Подібної точки зору дотримуються...
- Серед українських дослідників цієї проблеми слід, насамперед, указати на праці О. Бондаренка [4], А. Пилипенка [24], Е. Сергієнко [46], які розглядають...
- Окрім того, як підкреслює В. Музиченко [45], можна говорити про особливості...
- У контексті проблеми нашого дослідження привертають увагу також праці... в яких визначено, що...

- Вивчаючи досвід зарубіжних авторів [34; 54; 62 та ін.], які визначають... Водночас у більшості праць, на нашу думку, недостатня увага приділяється аналізу...
- Отже, незважаючи на певні відмінності в термінах... принципових відмінностей у розумінні змісту та структури (поняття..., явища..., феномена... тощо) немає...

Мовні кліше для викладу змісту в емпіричній частині кваліфікаційної роботи

- Метою констатувального експерименту було...
- Відповідно до структури (досліджуваного явища) баз дослідження...
- Отримані статистичні дані було проаналізовано...
- Математичне опрацювання даних та графічна презентація здійснювалися за допомогою...
- За допомогою опитувальника «...» можна визначити... Цей опитувальник дав змогу визначити...
- Для дослідження... використовувався комплекс методик... На основі дослідження рівнів...
- На першому етапі емпіричного дослідження ми поставили за мету... Аналіз результатів діагностики...
- Як показав аналіз результатів дослідження,... У процесі дослідження було встановлено...
- Як видно з табл. 2.1,...
- З даних, наведених у табл. 2.2, бачимо, що...
- У табл. 2.3 висвітлюється певна тенденція, а саме:... У табл. 2.4 відображено, що...
- Наступний крок у вивченні... передбачав аналіз результатів застосування методики...
- У більшості досліджуваних має місце низький та середній рівень розвитку... Переважна кількість учасників експерименту...
- Було проведено аналіз відповідей...
- Отже, можна констатувати... Отримані дані свідчать про те, що...
- Установлено, що приблизно половина досліджуваних... Лише незначна кількість досліджуваних...
- Привертає увагу той факт, що майже половина досліджуваних... Подібні результати отримано...

- Виявлено цікаву закономірність... Визначено особливості прояву... Проаналізовано статистичні дані... Встановлено такі статистичні результати...
- З'ясовано, що має місце певна закономірність...
- За результатами дослідження можна припустити, що...
- Щодо окремих проявів досліджуваного явища було встановлено, що... Важливим моментом нашого дослідження стало визначення...
- Результати дослідження дали змогу встановити... Наступним етапом дослідження стало вивчення...
- Це підтверджується й даними, отриманими за опитувальником...
- На наступному етапі констатувальної частини емпіричного дослідження було проаналізовано...
- Водночас привертає увагу той факт... Так, зокрема, простежується...
- Загалом, аналіз результатів дослідження дав можливість виявити... Отже, можна говорити про те, що...
- Узагальнення результатів дослідження... дає можливість...

Мовні кліше для опису результатів математичної статистики

- За результатами кластерного аналізу...
- За результатами кореляційного аналізу...
- Виявлено середній прямий (слабкий обернений, сильний прямий) кореляційний зв'язок між ... та ...
- За результатами дослідження виявлено статистично значущі відмінності...
- У цілому, не виявлено статистично значущих відмінностей...
- За критерієм χ^2 також проаналізовано особливості...
- Завдання кореляційного аналізу полягає в дослідженні зв'язків між ...
- Рівень статистичної значущості (достовірності) результатів...
- Частотний аналіз засвідчив...

Мовні конструкції, що виконують функцію зв'язку між реченнями в наукових текстах

У мовних конструкціях, які виконують функцію зв'язку між реченнями в наукових текстах використовують різні лексичні засоби для позначення:

– *причини та наслідку або умови та наслідку* – (і)тому, тому, що, оскільки, з чого виходить, звідки виходить, внаслідок, у результаті, на основі вищезначеного, на підставі вказаного вище, у зв'язку з цим, згідно з цим, у цьому випадку, за таких умов, у такому випадку, свідчить, вказує, говорить, відповідає, дає можливість, дозволяє, сприяє, має значення;

– *часового співвідношення та порядку викладення* – спочатку, насамперед, у першу чергу, першим (наступним, попереднім) кроком, одночасно, у той же час, поруч із цим, поряд із таким, попередньо, вище, раніше, ще раз, знову, потім, після цього, згодом, далі, пізніше, по-перше, по-друге і т.п., зараз, нині, у цей (на цей) час, до цього часу, у минулі роки, останнім часом, на закінчення, зрештою, нарешті;

– *зіставлення та протиставлення* – але, утім, проте, однак, зрештою, як ..., так і ...; так само, як і ...; не тільки, але і (й), порівняно з; навпаки, аналогічно, таким чином, також, з одного (з іншого) боку, у той час, як; якщо..., то ...; разом із тим;

– *доповнення або уточнення* – також і, до того ж, при цьому, разом з тим, окрім того, більше того, понад, особливо, а надто;

– *посилання на попередній або наступний* – тим більше, що, у тому разі, у випадку, тобто, а саме, як було сказано (показано, доведено, визначено, отримано, знайдено, встановлено), виходячи з міркувань, як підкреслювалося, як указувалося вище, згідно з цим, відповідно до цього, відповідним чином, у зв'язку з цим (з вищевикладеним, з вищезазначеним), цей, що розглядається, вищевказаний і т.п., такий, подібний, аналогічний, відповідний, такого типу (виду), схожий на ..., багато з них, деякі з них, наступний, деякий, надалі, подальший, більшість, більша частина;

– *узагальнення, висновку* – звідси (з цього) витікає, звідси (з цього) виходить, звідси стає зрозумілим, звідси (з цього) очевидно, це дозволяє зробити висновок, це дозволяє дійти висновку, це зводиться до такого, на закінчення, і нарешті;

– *ілюстрації*: – наприклад, для прикладу, прикладом може слугувати (бути), такий же (наприклад), у випадку, для випадку, про те може свідчити; що очевидно;

– *введення нової інформації* – розглянемо такі випадки, зупинимось детально на ..., основні переваги цього методу полягають ..., деякі додаткові зауваження ..., декілька слів щодо перспектив дослідження ..., наведемо декілька прикладів.

**ОФОРМЛЕННЯ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ПРАВИЛА ЦИТУВАННЯ,
ПОСИЛАННЯ ЗА ДСТУ 8302:2015 «БІБЛІОГРАФІЧНЕ ПОСИЛАННЯ.
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ПРАВИЛА СКЛАДАННЯ»**

**М.1 Приклади оформлення використаних джерел за ДСТУ 8302:2015
«Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
КНИГИ	
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автори	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Три автори	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості : довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири автори	Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.
П'ять і більше авторів	Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с.
	Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрющенко А. І. та ін. ; за ред. М. В. Гринжевського. Київ, 1998. 124 с.
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир : Полісся, 2015. 648 с.
Багатотомне видання	Фауна України. В 40 т. Т. 36. Инфузории. Вып. 1. Суктории (Ciliophora, Suctorea) / И. В. Довгаль. Киев : Наукова думка, 2013. 271 с.
	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ : Логос, 2001. Т. 2. 636 с.
За редакцією	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюмбаса. Львів : Тріада плюс, 2006. 360 с.
Автор і перекладач	Котлер Ф. Основы маркетинга : учеб. пособие / пер. с англ. В. Б. Боброва. Москва, 1996. 698 с.
	Брігхем Є. В. Основы фінансового менеджменту / пер. з англ. В. Біленького та ін. Київ : Молодь, 1997. 998 с.

ЧАСТИНА ВИДАННЯ	
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. Основи аграрного підприємництва / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференції	<p>Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.</p> <p>Скидан О. В., Судак Г. В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. Кооперативні читання: 2013 рік : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 квіт. 2013 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2013. С. 87–91.</p>
Статті з періодичних видань	<p>Косенко В. В., Персіянова О. Ю., Малєєва О. В. Методи управління розподілом трафіку в інфокомунікаційних мережах систем критичної інфраструктури. Сучасний стан наукових досліджень та технологій в промисловості. 2017. № 2 (2). С. 48–55.</p> <p>Кадыкова И. Н., Ларина, С. А., Чумаченко, И. В. Информационная технология стратегического управления организацией. Вісник НТУ "ХПІ" : Серія : Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проектами. 2017. № 3 (1225). С. 9–15.</p> <p>Косенко Н. В. Система поддержки принятия решений по управлению трудовыми ресурсами проекта. Системы обработки інформації. 2013. Вип. 1 (108). С. 251–255.</p>
ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ	
Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11.2017).
Законодавчі документи	<p>Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18(дата звернення: 02.11.2017).</p> <p>Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).</p>
Періодичні видання	<p>Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. Ефективна економіка. 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=ekonomika&2525 (дата звернення: 12.10.2017).</p> <p>Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician). 2012. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017).</p> <p>Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. Journal of Popular Culture. 2009. Vol. 42, No. 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.</p>

Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).
ІНШІ ДОКУМЕНТИ	
Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)	<p>Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків : Право, 2016. 82 с.</p> <p>Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 5 жовт. 2017 р.</p> <p>№ 2164. Урядовий кур'єр. 2017. 9 листоп.</p> <p>Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р.</p> <p>№ 449. Все про бухгалтерський облік. 2015. № 51. С. 21–42.</p> <p>Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних : наказ М-ва освіти і науки України від 2 серп. 2017 р. № 1110. Вища школа. 2017. № 7. С. 106–107.</p>
Стандарти	<p>ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація).</p> <p>СОУ–05.01-37-385:2006. Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми. Київ : Міністерство аграрної політики України, 2006. 15 с. (Стандарт Мінагрополітики України).</p>
Патенти	Комбайн рослинозбиральний універсальний : пат. 77937 Україна : МПК А01D 41/02, А01D 41/04, А01D 45/02. № а 2011 09738 ; заявл. 05.08.2011 ; опубл. 11.03.2013, Бюл. № 5.
Авторські свідоцтва	А. с. 1417832 ССРСР, МКИ А 01 F 15/00. Стенка рулонного пресс-подборщика / В. Б. Ковалев, В. Б. Мелегов. № 4185516 ; заявл. 22.01.87 ; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31.
Дисертації, автореферати дисертацій	<p>Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : дис. ... д-ра с.-г. наук : 03.00.16 / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с.</p> <p>Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук : 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.</p>

М.2 Правила цитування та посилання на літературні джерела за ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»

Цитати подаються державною мовою та обов'язково супроводжують посиланням на джерело, указують номер у квадратних дужках, за яким це джерело зазначено в переліку бібліографічного опису, сам текст цитати починають і закінчують лапками, наприклад: «Текст цитати» [23].

Дослівне цитування думок автора береться в лапки, у квадратних дужках указується порядковий номер використаного джерела за списком літератури та конкретної сторінки (чи номери сторінок) з якої взята цитата, наприклад: [6, с. 32].

Парафраз (непряме цитування): переказ думок інших авторів своїми словами не передбачає виділення тексту лапками, але потребує обов'язкового відповідного посилання на джерело.

Цитата всередині рядка (розміром до трьох рядків тексту) починається і закінчується лапками і наводиться зі збереженням граматичної форми, зі збереженням особливостей авторського написання і обов'язковим посиланням у квадратних дужках на номер використаного джерела із списку літератури.

Текст цитати з трьох і більше рядків тексту (блокова цитата) лапками не виділяється, але також супроводжується бібліографічним посиланням на джерело.

Якщо текст цитовано не за першоджерелом, то на початку підрядкового бібліографічного посилання наводять пояснювальні слова: «Наведено за:», «Цит. за:» («Цитовано за») і зазначають джерело, з якого запозичений текст.

При неповному цитуванні автора допускається пропуск слів, що позначається трьома крапками, наприклад: «... текст» [12]. Але при цьому слід не допускати перекручування його думок.

Посилання на декілька джерел інформації, наведених у переліку джерел посилання, рекомендовано подавати так: «... у працях [23–26]» або [6; 12; 21; 24].

ЗРАЗОК ВІДГУКУ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

ВІДГУК НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Здобувача вищої освіти _____ Шифр групи _____

Тема роботи _____

Дата отримання « _____ » _____ 202__ р.

Науковий керівник

(прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання)

1. Актуальність обраної теми _____

2. Досягнення мети та якість вирішення завдань роботи _____

3. Оцінка наукового рівня змісту роботи _____

4. Можливість застосування результатів дослідження _____

5. Рекомендації щодо удосконалення роботи _____

6. Загальна оцінка _____

« _____ » _____ 202__ р.

(підпис наукового керівника)

ДОДАТОК П

ЗРАЗОК РЕЦЕНЗІЇ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Здобувача вищої освіти _____

Шифр групи _____

Тема роботи _____

Дата отримання «_____» _____ 202_ р.

Рецензент _____

(вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

1. Обґрунтування актуальності обраної теми _____

2. Відповідність методології проблемі дослідження _____

3. Науково-теоретичний рівень роботи _____

4. Якість і доцільність обраної методики стосовно основних етапів роботи

5. Практична спрямованість роботи та можливість використання результатів

дослідження _____

6. Досягнення мети і якість виконання завдань роботи _____

7. Зауваження та рекомендації щодо удосконалення роботи _____

8. Загальна оцінка _____

«_____» _____ 202_ р.

(підпис рецензента)

(підтвердження підпису рецензента)

ДОДАТОК Р

**АНТИПЛАГІАТНЕ ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОНЛАЙН
СЕРВІСИ ПЕРЕВІРКИ НА ПЛАГІАТ*****Безкоштовні програми перевірки тексту на плагіат***

1. **Advego Plagiatus** <http://advego.ru/plagiatus/> – одна з кращих і найшвидших програм для перевірки будь-яких текстів на унікальність. Для перевірки тексту його необхідно скопіювати у вікно з програмою і натиснути кнопку перевірки. Сайти, де знайшлися такі ж матеріали тексту, відобразатимуться в нижньому вікні програми.

2. **Etxt Antiplagiat** <http://www.etxt.ru/antiplagiat/> – аналог Advego Plagiatus. Перевірка тексту триває довше і перевіряється він більш ретельніше. Відсоток унікальності тексту нижче, ніж у багатьох інших сервісах. Користуватися програмою просто: спочатку потрібно скопіювати текст у вікно, потім натиснути кнопку перевірки. Протягом декількох секунд програма надасть результат.

Онлайн сервіси перевірки на плагіат

1. **ANTIPLAGIAT** <http://www.antiplagiat.ru/> — ідея сервісу полягала спочатку в перевірці на плагіат курсових та дипломних робіт. Він корисний для студентів і аспірантів, але дуже слабенький при перевірці звичайних текстів. Сервісом можна користуватися для будь-якої початкової перевірки на унікальність, але до результатів варто ставитися з підозрою. Краще підкріпити їх результатами в інших системах.

2. **CONTENT-WATCH** <http://www.content-watch.ru/text/> — під час перевірки на унікальність використовує власний алгоритм пошуку в інтернет. Сайти можуть містити повні або часткові копії заданого тексту. Реєструватися для перевірки на сайті не потрібно. На основі запропонованих варіантів підраховується загальна унікальність тексту у відсотках, а також унікальність щодо кожної знайденої сторінки. Є можливість подивитися, які частини тексту

були знайдені на кожній з проаналізованих сторінок. Варто зауважити, що існує відмінна можливість ігнорувати певний сайт. До обмежень відносяться також довжина тексту – до 3000 символів (після реєстрації – до 10 тисяч); 5 запитів на день для одного користувача (20 запитів після реєстрації).

3. **TEXT.RU** <http://text.ru> — за заявами розробників, це найбільш просунутий сервіс. Він здійснює перевірку на онлайн плагіат за алгоритмом:

- захищає від неякісного рерайту зі зміною кожного п'ятого чи четвертого слова (в текстах, написаних так само, буде виявлений високий відсоток збігів з першоджерелом);

- виявляє просте переставляння слів і фраз місцями (не допоможе зміна відмінків, часів та інших граматичних категорій слова).

4. **UNICHECK** <https://unicheck.com/uk-ua> — онлайн-інструмент для швидкої перевірки академічних робіт та будь-яких інших текстів на плагіат. Виконує швидку перевірку по інтернет, а також по базах наукових робіт університетів чи репозитаріїв. Unichек знаходить текстові збіги та розпізнає маніпуляції з текстом за лічені хвилини. Програма автоматично генерує онлайн звіт.

5. **STRIKEPLAGIARISM** StrikePlagiarism.com — антиплагіатна інтернет-система, яка автоматично перевіряє оригінальність тексту. У системи простий і зручний для користування інтерфейс. Документи можна завантажувати в форматах DOC, ODT, TXT, PDF, відсутні обмеження на обсяг документу. Текст порівнюється з ресурсами інтернет та базою даних системи.

6. **ANTIPLAGIAT** <http://antiplagiat.su/> – проста і швидка перевірка. Реєструватися не потрібно, інформативність – посередня. Після перевірки з'являється вікно із заданим текстом і його унікальністю.